

Indhold i dette nyhedsbrev:

- Formandens ord
- Forstå foderenhed, tørstof og wrap.
- Næste planlagte bestyrelsesmøder
- Generalforsamling 2021

Formandens ord

Corona virus er rigtig svær for mange i disse tider, hvor restriktioner vælter ned over os mange steder i landet. Vi kan som fåreavlere så i det mindste få lov til at klappe lidt på vores dyr og hygge om dem. Ikke den store trøst, men det er da mere frihed end så mange andre oplever.

I dette nyhedsbrev kan vi præsentere endnu et indlæg fra Richard. Denne gang noget om foderindholdet i wrap.

Rigtig glædelig jul og godt og lykkebringende nytår til alle. Vi glæder os til 2021.

Pas på hinanden derude.

God læselyst, Anne Nyquist-Hansen, formand.

Forstå foderenhed, tørstof og wrap. Af Richard Andersen

Wrap er et af de mest almindelige foderemner til får som vinterfoder. Værdien og kvaliteten af wrap kan svinge meget og derfor denne artikel.

Wrap er fortørret græs som er pakket ind i plastik. Der sker en ensilering ved hjælp af de mælkesyrebakterier som der naturligt er i græsset. Det er mælkesyrebakterierne som sænker ph og derved bliver græsensilagen holdbart, så længe der ikke kommer ilt til ensilagen. Hvis der kommer ilt til ensilagen, vil smørsyrebakterier og mugdannelse ødelægge ensilagen.

Hvor meget foder er der i en balle? Eller hvor meget korn og kraftfoder svarer en balle til?

Når vi snakker fodring, bruger vi begrebet FODERENHEDER (fe.)

Fe er en måleenhed som svarer til den mængde energi som fårene kan få ud af 1 kg byg.

I foder middel tabeller kan man se hvor mange kg af et foderemne der skal til 1 fe. Og hvor meget tørstof af foderemnet der skal til 1 fe. Tørstof forkortes til ts.

De forskellige foderemner indeholder forskellige mængder af vand og vand har ingen næringsværdi.

- 1 fe i byg er 0,85 kg byg ts og 0,15 kg vand.
- 1 fe kartofler er 1 kg ts. og 4 kg vand
- 1 fe gulerødder er 1 kg ts. og 9 kg vand.

NYHEDSBREV

Fårene har altså sammen værdi af 1 kg byg, 5 kg kartofler eller 10 kg gulerødder. Den største forskel skyldes indholdet af vand. Og dernæst tørstoffets fordøjelighed som er grundlaget for hvor meget tørstof der skal til 1 fe.

I frisk græs vil der typisk være 15 til 20% tørstof og mængden af kg tørstof pr fe kan gå fra 0,9 kg ts pr fe i det tidlige forår og op til ca. 1,65 kg ts pr fe 1 til 2 uger ind i juni.

- Omkring 1 maj er der $0,9/0,15 = 6$ kg pr fe.
- 10. juni når græsset er ved at blomstre er der ca. $1,65/0,20 = 8,25$ kg pr fe.

Hvis græsset slås til hø den 10. juni og det lykkes af få det bjerget tørt i løbet af 5 til 7 dage, vil vi kunne regne med 1,75 kg ts. pr fe. og ca. 85% tørstof. Og her vil være $1,75/0,85 = 2,05$ kg hø pr fe.

Men hvordan ser regnestykket ud for wrap?

For wrap er der dels vandindholdet udtrykt som % tørstof. Og græssets fordøjelighed når det wrappes. Det bedste er selvfølgelig og få lavet en foderanalyse af wrappen, men en analyse gælder kun for det der er høstet på den mark og skårlagt samme dag. Det vil koste ca. 1000 kr. for en analyse.

Du kan selv tørre 100 g wrap under en varmelampe, i en ovn eller en mikroovn. Det antal g der er tilbage lige inden det bliver branket af varmen svare til tørstof %.

Tag en håndfuld wrap og vrid den kraftigt i hånden, hvis der kan vrides fugtighed ud af ensilagen, er tørstofindholdet under 25 %.

Fårene kan godt lide den fugtige ensilage og der er også en tendens til at den våde ensilage er mindre tilbøjelig til at danne mug.

Fordøjeligheden af græsensilage høstet som wrap afhænger af græssets udvikling.

Vi ser mange malkekvægbesætninger som ensilerer 1. slæt omkring 15. maj. Og målet er ensilage med omkring 1,1 kg ts pr fe, fordi det giver en højere mælkeydelse og højere foderoptagelse.

Det gode wrap til får skal høstes inden frøstanden er blevet synlig. Det er let at se hvor udviklet græsset har været i den færdige wrap. Desuden vil kvaliteten være bedre når der er over 20% hvidkløver i ensilagen.

Hvidkløvergræs som ikke er begyndt at skride (frøstanden bliver synlig) vil ligge tæt på 1,2 kg ts pr fe.

Venter vi til ca. 10. juni når græsset er ved at blomstre og der ikke er noget hvidkløver, så skal der omkring 1,6 kg ts. Pr fe.

Som det kan ses af nedenstående tabel, så betyder vandindholdet rigtig meget for hvor mange kg der skal til en fe. Medens det er kg ts pr fe der er afgørende for hvor meget fårene kan æde, samt hvor meget korn og kraftfoder der skal bruges sammen med wrap ensilagen. Se foderplans forslag fra nyhedsbrevet fra november 2020.

kg pr fe

	kg ts / fe	% Ts	% Ts	% Ts	% Ts	% Ts	% Ts	% Ts
		20	30	40	50	60	70	80
kg ts/fe	1,2	6,0	4,0	3,0	2,4	2,0	1,7	1,5
kg ts/fe	1,3	6,5	4,3	3,3	2,6	2,2	1,9	1,6
kg ts/fe	1,4	7,0	4,7	3,5	2,8	2,3	2,0	1,8
kg ts/fe	1,5	7,5	5,0	3,8	3,0	2,5	2,1	1,9
kg ts/fe	1,6	8,0	5,3	4,0	3,2	2,7	2,3	2,0
kg ts/fe	1,7	8,5	5,7	4,3	3,4	2,8	2,4	2,1

fe pr balle på 300 kg

	kg ts / fe	% Ts	% Ts	% Ts	% Ts	% Ts	% Ts	% Ts
		20	30	40	50	60	70	80
kg ts/fe	1,2	50	75	100	125	150	175	200
kg ts/fe	1,3	46	69	92	115	138	162	185
kg ts/fe	1,4	43	64	86	107	129	150	171
kg ts/fe	1,5	40	60	80	100	120	140	160
kg ts/fe	1,6	38	56	75	94	113	131	150
kg ts/fe	1,7	35	53	71	88	106	124	141

Når vi får wrappet eget græs så er det vigtigt at det tørres til 40 til 60% ts. For det er her der er det største tørstofindhold i ballen. Hvis tørstofindholdet er lavere, er det vandindholdet der fylder i ballen, og hvis det er mere tørt, kan græsset ikke presses hårdt nok sammen, og dermed vil ballens indhold af tørstof falde. Dem der hjælper med at lave wrap i baller er interesseret i mange baller da regningen skrives pr balle.

Når ensilagen er våd, bliver der mange baller, fårene kan æde flere kg (vand) og risiko for mug er mindre. Bortset fra regningen så er alle glade.

Hvis du er ude og købe wrap så er det utroligt vigtigt at have tillid til sælger.

Wrap er og bliver elastik i metermål

Næste bestyrelsesmøder.

De næste bestyrelsesmøder er planlagt til:

- 10. januar

Har du punkter du ønsker behandlet på bestyrelsesmøder, så send dem til bestyrelsen@sifaar.dk.

Generalforsamling 2021.

Bestyrelsen har allerede nu planlagt afholdelse af generalforsamling 2021. Dato er fastsat til lørdag, den 20. marts. Nærmere program vil tilgå, når tiden nærmer sig.